

ХАБАР

Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги нашри

• 1992 йил мартдан чиқа бошлаган • 1993 йил, 6 август № 32 (71) •

Сотувда эркин нархда

Талаблар имконият даражасидами?

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазир К. Р. Раҳимов «Ўзбектелеком» концерн раҳбарлиги, вилоятлардаги электр алоқаси бошқармаси бошлиқлари иштирокида Янгиллиш ўтказди.

Янгиланлар ҳузурда Туркиянинг «Телеташ» фирмаси вакили жаноб Ерол Тараф сўзга чиқиб, Тошкентдаги жамғармаси 10 миллион сўм бўлган «Алтел» турк-ўзбек қўшма корхонаси фаолияти хусусида ҳамда «Телеташ»нинг жумҳуриятимиздаги қишлоқ туманларини телефонлаштириш борасида «КАР» хилидаги радиотелефон станциялари билан таъминлаш имкониятлари юзасидан ахборот берди. Бу станция 94 рақамли бўлиб, 40-50 километр масофа оралиғида ишлаши мумкин. Тўқтин узаткилар ёрдамида

эса 200 километрли масофада ҳам сўзлашиш имкони бор. Бундай тизим билан нафақат мижозлар эга бўлган телефонлар, балки автомат телефонлар, телефакслар, модемлар орқали ҳам боғланиш мумкин. Замонавий қурилмадан туман марказига 15 та боғланувчи алоқа йўналиши орқали чиқилади. «КАР» станциясининг намунавий нусхаси Тошкентда ўрнатилиб, фаолият кўрсатмоқда.

«Алтел» қўшма корхонаси шу йилнинг ўзигаёқ тегишли буюртмалар бўйича мазкур станциялар учун за-

рур ускуналар ишлаб чиқара олади. Аммо ҳозирча буюртмалар тушганча йўқ. Янгиллишда иштирок этган вилоят электр алоқаси бошқармаси бошлиқлари шунини маълум қилишдики, жойларда маблаг масаласини ҳал қилишиб, жорий йилда мазкур станциялар сотиб олинади ва туманларга ўрнатилди. Ўз-ўзидан кўриниб туришдики, қиммат турувчи ускуналар харид қилиш осон кўчмайди. Аммо кўпгина қишлоқ туманлари ҳамон телефонлаштирилмагани боис, зарур жойларга сим қоқиш имкони йўқлигидан кўрилатган зарарни ҳисоб-китоб қилиш амри маҳол.

Янгиллишда бир қатор дол-

зарб масалалар ҳам муҳокама этилди. Жумладан, замонавий ҳисоб-китоблар тизимига ўтиш лозимлиги ўқитрилди. Тошкентда шу йил ҳақ тўлашнинг янги тартиби бўйича битта АТС ишлай бошлади. Шунингдек, телефон ўрнатишни тартиб-солувчи қондалар ҳам кўриб чиқилиб, уни бозор иқтисодиёти талабларига мослаш, балки бу борадаги наватдан умуман воз кечиш, зарур миқдорда пул тўлангач, телефон ўрнатишни йўлга қўйиш, бу борада танловлар, ким ошди савдосини ўтказиш мақсада мувофиқлиги хусусида фикр билдирилди. Телефон ўрнатиш учун ҳақ тўлаш тарифлари ҳам кўриб чиқилди. Уни белгилаш корхона раҳбарлари зиммасига юклатилиб, мулккалланаётган баҳолар ҳаракатларини тула қоплаши зарурлиги таъкидланди.

Ўзбекистонда алоқа хизматини ривожлантириш борасида чет эл фирмалари билан ҳамкорликни кучайтириш масаласи ҳам муҳокама этилди. Янгиллиш иштирокчиларига ҳамкорлик борасида қандай йўл тутган маълум, деган савол қўйилди. Бу масалани икбий ҳал этиш учун мавжуд имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ўзимизга мос тушадиганини таллашимиз лозимлиги ўқитрилди. Мазкур масала билан вазирлик раҳбарияти, унинг мутахассислари доимий шуғулланишмоқда. Бундан кейин ушбу муаммо билан вилоят электр алоқаси корхоналари бошлиқлари ҳам бош қотиришган ҳолда ўз фикрларини билдиришлари зарур бўлади.

А. КУДИНОВ

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Барча вилоятлардаги электр алоқаси бирлашмалари раҳбарлари иштирокида «Ўзтелеком» концерн кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Уни концерн раиси вазифини бажарувчи А. Ҳ. Алмибоев бошқариб борди.

Кенгашда 1993 йилнинг 6 ойлик иш якунлари ҳамда Улуғ Ватан уруши иштирокчилари ва ногиронлари хонадонига телефон ўрнатишнинг аҳоли тўғрисида Ўзбекистон Прокуратурасининг тавсияномаси хусусида Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирининг буйруғини бажариш юзасидан белгиланган тадбирлар ҳамда Қашқадарь вилоят давлат электр алоқаси корхонаси фаолиятини текшириш натижалари муҳокама этилди. Мажлисда алоқа давлат назорати инспекцияси ходимлари иштирокида республика аҳолисига электр алоқа хизмати кўрсатишнинг сифати ҳам таҳлил этилди.

Шунингдек, кенгаш аъзолари Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги Низоми лойиҳасини ҳам кўриб, чиқинди. Мазкур масалани муҳокама этишда Алоқа вазир К. Р. Раҳимов сўзга чиқиб, вазирлик Низомининг лойиҳасида кўзда тутилган энг муҳим масалалар хусусида тушунтиришлар берди. Кун тартибидagi масала бўйича сўзга чиққан вилоятлардаги электр алоқаси бошқармаси бошлиқлари — А. Ҳ. Жўрабоев, Х. С. Нурматов, Б. И. Тунгишбоев, И. Р. Чакидзе, У. Т. Таженов, А. Б. Бекназаров ва бошқалар Низом лойиҳаси юзасидан ўз фикр ва мулоҳазаларини билдиришди. Тан олиш лозимки, мазкур лойиҳадан батафсил ўрганишга вақтлари етарли бўлмагани боис улардан бирор ўринли тавлиф тушмади. Концерн кенгашида қўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Биз, Ўзбекистон Республикаси алоқа ходимлари насаба уюшмаси Марказий Қўмитаси V пленум қатнашчилари барча соҳа ходимларини мамлакатимиз Юртбошиси Ислам Абдуганиевич Каримовнинг сиёсий барқарорлик, миллатлараро бирдамлик, халқимизнинг яхши шароитини яхшилаш йўлида олиб бораётган сиёсатини тула қўллаб-қувватлашга чорлаймиз.

Маълумки, халқ хўжалигининг барча тармоқларида юқори натижаларга эришиш алоқанинг бир маромда фаолияти ва сифатли хизмат кўрсатишга боғлиқ. Барча жабҳаларда ишчи турғи ташкил этиб, уюшқонлик

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АЛОҚА ХОДИМЛАРИ НАСАБА УЮШМАСИ МАРКАЗИЙ ҚўМИТАСИ V ПЛЕНУМИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ БАРЧА СОҲА ХОДИМЛАРИГА МУРОЖААТИ

билан олиб бориш алоқачиларнинг давлатимиз мустақиллигини янада мустаҳкамлаш ва гуллаб-яшнаши йўлидаги муносиб турғаси бўлади.

Бунинг учун соҳа ходимлари ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомига қатъий риоя қилган ҳолда янги техникалардан унумли фойдаланиб,

хизмат маданияти ва иқтисодда юқори кўрсаткичларга эришиш, ходимлар малакасини ошириш билан бирга, хом ашё ва асоб-ускуналардан асраб-авайлаб фойдаланишлари лозим.

Бугунги кунда ҳар бир алоқа ходимининг республикамиз равнақи, гуллаб-яшнаши йўлидаги улуғи фа-

қат сўз билан эмас, балки меҳнатга муносабат ва ишлаб чиқаришда эришилган амалий натижа билан ўлچанади. Ҳар бир ходимнинг сийдайдилан қилган бугунги меҳнати эртани кунимизнинг осойишта бўлишига умид уйғотади.

Ҳурматли ҳамкасблар! Ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичга эришиш учун ишга виждонан ёндошиб, фидокорона меҳнат билан Президентимиз ва республика ҳукумати томонидан амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳот, аҳолини иқтисодий ҳимоя қилиш борасидаги сайъ-ҳаракатларини қўллаб-қувватлайлик.

ОЛАМДА НИМА ГАП ?

* ЯНГИЛИКЛАР * КАБАРЛАР * ВОКЕАЛАР *

● Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг қарори билан Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн учинчи сессияси шу йил 2 сентябрда қақрилади. Унинг кун тартибига 13 та масала киритиш кўзда тутилган.

● Мамлакатимиз Президентини И. А. Каримов америкалик жамоат ва сиёсий арбоби, халқаро юристлар компанияси президенти, 1996 йили Атланта шаҳрида бўлиб ўтадиган Халқаро олимпия ўйинлари ташкилий қўмитасининг раиси Эндрио Янг раҳбарлигидаги АҚШ ишбилармонлари делегациясини қабул қилди.

● Жумҳурият иждоир ёшлари «Истеъдоқ» жағгармасининг таъсис Янгиллиши бўлиб ўтди. Унинг ижозати, бошқарув ҳайъати ва тафтиш комиссияси тасдиқланди. Жағгарма раиси қилиб Ўзбекистон халқ ёзувчиси Х. Тўхтабоев сайланди.

● Мустақиллик йўлига кирган Ўзбекистоннинг ўз денгиз флоти камол топишмоқда. Янги «Шароф Рашидов» ва «Ўзбекистон» кемалари сув йўлларида қатнай бошлади.

● Ўзбекистоннинг Қозғонистондаги факултетада ва мухтор элчиси этиб тайинланган Носир Экубов Олмаотада Қозғонистон Президентини Н. Назарбоевга ишонч ёрлигини топширди.

● Туркиядаги Арзурум шаҳрининг Самарқанд билан биродарлашганлиги тўғрисидаги ҳужжатлар имзоланди.

● Туркиянинг Президентини С. Нейзов ҳозир Англиядаги пул босиш корхоналарида таёйрланаётган Туркиянинг иккилик валютаси қиймат жиҳатидан бир манат бир долларга тенг бўлишини айтди.

● Горький автозаводида ишлаб чиқарилаётган «Волга»лардан бундан кейин такси сифатида фойдаланилмай-

ди. Бу ҳол қўллаб такси ларкарларининг ёпилишига олиб келиши мумкин.

● Россия аҳолисининг иш билан бандлигини ҳисобга олувчи қийматли ходимлар бир миллион кишини рўйхатга олинди. Уларнинг 700 мингдан кўпроги ишсизлар сифатида тан олинди.

● 1 августдан бошлаб Москвада телефон ўрнатиш учун 30 минг сўм, телефондан фойдаланиш учун ойнага 300 сўм тўлаш керак бўлади. Шаҳар атрофидagi электрчиқаларда кира ҳақи эса тўрт баробарга оширилди.

● Кейинги йилларда 10 минглаб Мўғулистондан ойна юртига қайтиб келган қозғонлар саёфта уларнинг Эрондаги иккилатдошлари ҳам қўшилиди. Улар яқна хўжалиқларини жамолаш даврида ва Сталиннинг шахсида сиринан пайтидаги қатаровда бош олиб кетишганди.

● Испанияда дам олаётган Бельгия қироли Бодуэн юрак хуружидан вафот этди. Унинг ўрнини 59 ёшли шахзода Альберт эгаллайди.

● Хитой, Россия ва АҚШ фирмалари 86 та америка телекоммуникацион сўзьяй йўлдошлари учирки юзасидан шартнома имзоланди.

БУТУНГИ СОНДА:

- ХИЗМАТ КўРСАТИШ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШАДИ
- ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯЛАШ — ДОЛЗАРБ МАСАЛА
- ЎЗ КАСБИНИ АРДОҚЛАЕТГАНЛАР
- ТАҚСО ФОНЛАР НЕГА ГУНГ?
- ДОНГ ТАРАТГАН ҚИШЛОҚ

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА:

- ХУСУСИЙЛАШТИРИШ ШАРОФАТИ ШАРАФЛИМИ?
- ВАКТ БИЛАН ҲИСОБЛАШМАЙ
- ЯХШИ КўНЛАР ОЛДИНДА
- ТУРОН ЛИ КЛАР ТИЛИ ВА ЕЗУВИ

Шу йил 29 июнда Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов республика касабаси уюшмалари федерацияси кенгаши раҳбарлари, Тошкент вилояти ва шаҳар касабаси уюшмалари вакиллари билан учрашган эди. Орадан кўп вақт ўтмай касабаси уюшмалари федерацияси кенгашида учрашув янгиликларига бағишланган йилги ўтказилди. Мазкур учрашув ва йилнинг бошидан келиб чиқадиган вазифаларни муҳофизат қилиб, бозор иқтисодиёти сари қадам ташланаётган йил кўнларда аҳолини ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ҳимоялаш учун чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва иқтисодий ислохотлар амалга оширилаётган долзарб даврда касабаси уюшмаларининг келгуси иш фаолиятини белгилаб олиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси алоқа ходимлари касабаси уюшмаси Марказий Қўмитасининг V пленуми чақирилди.

Унда республика алоқа ходимлари касабаси уюшмаси Марказий Қўмитасининг Т. Н. Назаржонови «Республикада ислохотлар ўтказилаётган шартда меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ҳимоялаш учун алоқа ходимлари касабаси уюшмаси фаолиятини белгилаб олиш тўғрисида» маъруза қилди.

Кейинги пайтда айрим корхоналарда меҳнат шартини назорат қилмаслик, ходимларнинг маданий-маиший дам олишига эътибор бермаслик, алоқачиларни махсус кийим-кечак, оёқ кийими, зарури асбоб-ускуналар билан таъминламаслик ҳолатлари учраб турибди. Ишлаб чиқариш, технология, меҳнат иқтисодларига риоя қилмаслик оқибатида бахтсиз ҳодисалар ҳамон рўй бериб турибди. Масалан, жорий йилнинг кейинги уч ойида учта бахтсиз ҳодиса қайд қилинди. Айрим почтачилар нафақа пулларини эгаларига етказиб беришда масъулиятсизлик қилишмоқда. Ҳатто баъзи алоқа бўлимларида қарияларнинг вафотидан фойдаланиб, нафақа пулларини ўзлаштириш ҳоллари учрамоқда.

Алоқа ходимлари касабаси уюшмасининг Низомида касабаси уюшмаси аъзоси мажбурияти тўғрисида: «Меҳнат ва жамоа шартномасида кўзда тутилган мажбуриятларни, меҳнат муҳофазаси талабини бажариши, ўз иш жойида умул ва ижодий меҳнат қилиши, ўз малакасини ошириши, меҳнат шояшурати ва шаънатини эъзозлаши, хизмат кўрсатиш сифати ва маданиятини ошириши, ўз саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиши ло-

зим», деб ёзиб қўйилган. Аммо бу қондаларга кўпинча риоя қилинмайди.

— Шунинг учун ҳам, — деди нотиқ, — касабаси уюшмалари фаолларига, корхона раҳбарларига ижтимоий янада мустаҳкамлаш учун бир-

чиқмоқ зарур.

Кўрилган масалани муҳофизат этишда сўзга чиққанлар аҳолининг кам таъминланган қисмига ёрдам ушатиришда касабаси уюшмалари корхона раҳбарлари билан биргаликда иш тутиши ло-

ғаликда ҳаракат қилишимиз зарурлигини айтмоқчиман. Алоқа вазирлиги билан ҳамкорликда «Ўзбекистон Республикаси алоқа ходимларининг ижтимоий жавобгарлиги тўғрисида» Низом ишлаб чиқишни таклиф қилмоқчимиз.

Касабаси уюшмалари яқин давргача ўзларига тааллуқли бўлмаган вазифаларни, хўжалик миссиядаги ишларни бажариб қелишарди. Энди бундай вазифаларга чек қўйиб, фаоллар ўртасида тарғибот ишлари олиб бориб, республика Президенти билан бўлган учрашувда айтилган вазифаларни оғинмай бажариш учун қўшимча тадбирлар ишлаб

зимлиги айтиб ўтилди.

Пленумда Алоқа вазирининг ўринбосари Р. Ғ. Валиев сўз олиб, Вазирлик касабаси уюшмаси ташкилотлари билан доимо ҳамжиҳатликда ишлашга тайёр эканлигини билдирган ҳолда, барча йўл қўйилган камчиликлар тезда бартараф этилиши лозимлигини таъкидлади.

Пленум қатнашчилари «Республикада олиб борилаётган ислохотлар шартларида Ўзбекистон алоқа ходимлари касабаси уюшмасининг меҳнаткашларини ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ҳимоялаш борасидаги фаолиятини тақомиллаштириш тўғрисида» қарор ва мурожаатнома қабул қилинди.

СЎЗ — ПЛЕНУМ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Т. Ю. РАҲМАТОВ,
Самарқанд вилояти алоқа ходимлари касабаси уюшмаси раиси:

— Пленумнинг ўтказилиши биз учун айни муддао бўлди. Чунки касабаси уюшмаси ҳаётида бир қатор муаммолар тўпланиб қолган эди. Шу пайтга қадар касабаси уюшмалари кўпинча ўзларига тааллуқли бўлмаган ишлар билан шугулланишарди. Эндиликда бундай ноаниқликларга чек қўйилди. Энди алоқа ходимларини ўттириш даври қийинчиликлардан муҳофизат қилиб, кам таъминланган оилаларга моддий кўмаклашни, уларнинг саломатлигига эътибор

қилиб бўлса-да соғлиқларини суғурта қилдиришга эришиш лозим. Шу ўринда бўлиб ўтган пленум бундан кейин касабаси уюшмаси фаолиятини белгилаб олишда муҳим роль ўйнайди.

Р. ПАРДАЕВ,

Зомин тумани почта ва электр алоқа тармоғининг бош муҳандиси:

— Қўлимиздан келганча алоқачиларга ердам беришимиз. Касабаси уюшмаси вилоятнинг Зомин тумани ҳудудида почтачилар траекторияда бепул юриш ҳуқуқига эга бўлишларида кўмаклашди. Фахрий алоқачилар эса телефондан илтиёзли фойдаланишлари мумкин. Ишмизда ютуқлар билан бирга камчиликлар ҳам бор. Камчиликларни тугатиш учун эса лоқайд бўлмасдан, кўпроқ тер тукишимиз керак.

М. ҲОШИМОВ,

Фарғона вилояти алоқа ходимлари касабаси уюшмаси раиси:

— 5 минг алоқачи вилоятимиз касабаси уюшмасига бирлашган. Касабаси уюшмаси аъзоларини ижтимоий ҳимоялашга бутун диққат-эътибор қаратилаётир. Қўнда алоқачиларнинг дам олиши учун 100 ўринли санаторий-профилакторий, 120 ўринли болалар оромгоҳи қўриб битказилди. Иккинчига қараб алоқа ходимларимизнинг ишлаш ва яшаш шартини яхшилаш учун барча қўлайликларни яратиб беришга интилятимиз. Хўжалиқимизнинг халқ фаровонлиги, осойишталиги йўлида олиб бораётган сифатини қўллаб-қувватлаймиз. Халқларди бизнинг ҳам дарди-миздир.

А. АБДУРАҲМОНОВ

ДОИМО ҒАМХЎР БЎЛАЙЛИК

МАЪНАВИЯТ ДАРЗ КЕТМАСИН...

«Ўзбекистон почтаси» концернида журналистлар билан вақтли матбуот тарқатишга бағишланган учрашув бўлиб ўтди. Унда мухбирларнинг саволларига концерн раисининг ўринбосари С. С. Акбаров жавоб берди.

— Биз айни пайтда долзарб ва жиддий муаммо ҳисобланган матбуот тарқатиш масаласини ижобий ҳал этиш борасида бош қотирмоқдамиз. Радио, телевидение материалларини тингловчиларга етказиб бериш учун қийин эмас. Газета ва журналларни муштарий ўз вақтида олиши эса гоётда оғир шартда амалга ошадди, — деди у. — Бу айниқса ҳозирги иқтисодий мураккаб паллада мушкул муаммо бўлиб қолаётир. Автомашина, еқилги ва электр қуввати нархларининг ҳаддан ошиб кетиши сабабли кундан-кунга янгидан-янги қийинчиликлар юзга келмоқда.

Республикада 900 минг нусха газета чакана савдо йўли билан тарқатилади. Улардан ўртача юздан бир фоизи сотилмай қолади. Савдода ўтмаган наشرлар харажати ҳар икки томон ҳисобидан қопланади.

Жорий йилги обунани тарқатишда алоқа корхоналари муайян қийинчиликларга дуч келишди. Харажатларни қоплай олмаган баъзи нашр-

ларни чоп этиш тўхтатилди. Буларга «Новости экран», «Экран янгиликлари» газеталари мисол бўлади. «Ишонч» журнали учун 1993 йилга тўлиқ обуна қабул қилинганди, лекин бу йилнинг атиги бир сони босмадан чиқди, холос. Буни қандай изоҳлаш мумкин? Журналининг ёпилиши алоқачилар учун ноқулайлик тудди.

Нарх-навоининг узлуксиз ўзгариб тургани сабаб «Сирли олам», «Қалб кўзи», «Ойла ва жамият», «Ишонч» нашрларига йилнинг иккинчи ярми учун қайта обуна ўтказилди. Бу эса алоқа корхоналарининг молиявий аҳволига салбий таъсир кўрсатди. Чунки обуначиларга билдириш варақаларини қайтадан юборишга мажбур бўлинди.

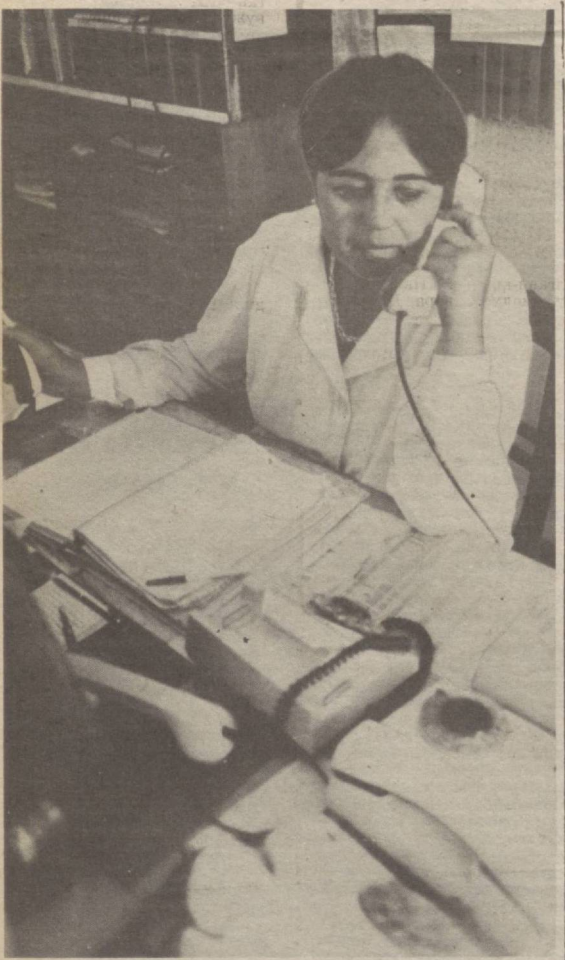
Нашрларни тарқатиш бўйича кўрсатилган хизматлардан тушган даромадга қўшимча қиймат солиғи обуна қабул қилишда кўзда тутилмаган эди. Аммо 1993 йилнинг беш ойида 19 миллион сўмдан ортиқ ана шу солиқ тўланди. Йил охиригача қў-

шимча қиймат солиғи 46 миллион сўмга етиши мумкин. Бу муаммо 1994 йил обунасида ҳам кўндаланг бўлиб турибди.

Нарх-наво обунани ўз вақтида ўтказишга ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда. Шу тўғрисида 1994 йил учун газета ва журналларга ёзилган икки босқичда — биринчи ва иккинчи ярм йиллик ҳисобидан олиб борилади. Ўзбекистондаги нашрларга чекланмаган миқдорда обуна қабул қилинади. Лекин хорижий мамлакатлар билан ҳисоб-китоблар вақтинча тўхтатилганлиги сабабли МДХ нашрлари Ўзбекистон ҳудудига фақат чакана савдо орқали тарқатилади. Россия Федерациясининг фақат «Шарқ» матбаа-нашриёт концернида чоп этиладиган нашрларигагина обуна қабул қилинади.

Маънавият — бебаҳо бойлик. Вақтинчалик иқтисодий қийинчиликлар маънавиятга зийн келтирмаслига керак. Тахририятлар ва жумҳурият матбуот тарқатиш корхонаси ўзaro ҳамжиҳатликда, қўлни қўлга бериб ишласа мақсадга мувофиқ бўлур эди. Zero, журналистлар билан учрашувдан кўзда тутилган мақсад ҳам шу эди.

Ю. РАСУЛ

Тошкент телефон-телеграф станциясида Маҳмуда Соатова 17 йилдан бўён самарали меҳнат қилиб келмоқда.
Сурагнаш Н. МУҲАММАДЖОНОВ

КАР ВА СОҚОВЛАР УЧУН

Замонавий фан ва техника антиқа алоқа воситаларини яратишга қодир. Жумладан телефонда сўзлашиш борасида ҳар кун бир янгилик жорий қилинмоқда. Хўш, агар сўзлашувчи кар, бунинг устига соқов бўлса, унда нима қилади? Қандай сим қоқиши мумкин? Бунинг ҳам иложи топилди. Англиядаги «Бри-

тиш телеком» компаниясида яратилган антиқа телефон аппарати кар ва соқовларнинг мушкулларини осон қилади. Сим орқали сўзлашгич принтер ва дисплей билан жиҳозланган. Агар кимдир қўнғирок қилса, овоз билан бирга дисплейда белги пайдо бўлади. Агар эшитмайдиган шахс гўшакни кўтарса,

шу заҳоти сим ортдаги шахснинг сўзларини дисплей қайд этади. Ўз навбатида жавоб қайтарувчи телефон аппаратидаги клавишларни босиб, айтмоқчи бўлган сўзларни бирма-бир ёзади. Ҳаммаси тез ва соз бажарилади. Ҳозирги янги телефон аппарати халқаро «Литроу» аэропортида, «Кингс-кросс» темир йўл вокзалида ва Лондоннинг ўттиртуманида синовдан ўтмоқда.

• Танловга

Касбини яхши-ёмонга ёки осон-қийинга ажратиш бўлмайди. Иродасиз, заҳмат чекмай роҳат қидирувчи кишигина иш танлайди. Кишини ражжитадиган томони шундаки, аяни кунда бу тоифага кирувчилар, сони ортиб бормоқда. Бугунги иқтисодий бўҳрон одамларнинг моддий ҳаётигагина эмас, балки маънавийига ҳам ўз таъсирини кўрсатмоқда. Кўпчилигининг пул топиш йўлига ўтиб, касбидан воз кечаётганини кўрганингда шундай ўй-хаёлларга борасан.

Нафиса алоқачи бўлиб иш бошлаганида ҳали ўн-олтига ҳам тулмаган эди. Унинг бу касбини танлашига ҳаётидаги янги қувончли воқеа сабаб бўлган. Нафиса Каримова онасидан кўра кўпроқ акасига суяниб ўсган. Инисининг учувчи бўлгани дея Саратов шахрига кетиб қолгани ача таъсир қилди. Уша маҳалда Нафиса инкинчи синфда ўқирди. Учувчи бўлиш осон бўлмас керакми, акаси бир йилда ўн беш кунга баъъур келиб кетарди. Унинг ҳар сафарини таширидан Нафиса қувонар, учувчининг синглиси эканлигидан бир олам фахр туяр эди.

Нима бўлдию Нафиса 5-синфда ўқитганида акаси умуман келмай қўйди. Дунёда она қалбидай беҳаловат, нотинч қалб бўлмаса керак. Гарчи ўғли энди ўқиш тугагунча кела олмаслигини, бундан буён фақат хат орқали хабарлашиб туришини айтган бўлсада, онавор ҳам ўғлининг соғинчига ўртанарди...

Орадан уч йил вақт ўтиб, Нафиса 8-синфга ўтганда акасининг ўқиши тугади. Бироқ шунда ҳам ундан дарак бўлмади. Эсан хатлари жавобсиз қолаверди. Онавор бу фироққа чидай олмай хасталаниб ётиб қолди. Нафисанинг ҳаёти бутунлай ўзгарди. Болаликдаги барча қувончу шодликларини тарк этиб, гам-таъшиш ичига қолди. Мактабга қатнаш билан бирга касалманд онасига қарар,

— Учир овозини! Кариянинг фиғонидан чўчиб тушди.

Чол ўнғайсиёланди чоғи, изохлаб кетди. Кўнглингизга олманг тағин, телефон жирингласа асабим бузилганидан бўлиб қолган. Ўзимни тугулмай қолман. Болаларга неча марта айтдим. Шу касофатни меъдан йироқ қўйинглар, деб. Айтганингни қилишмайди.

ИШҚ ВА СОҒИНЧ ОСТОНАСИ

рўзгор ишларини бажарар эди. Кундуз кунлари ҳар хил юмушлар билан овуна, кечаси юм-юм йиғлар эди. На телеграммага, на хатга жавоб бўлмагач, у акаси билан телефон орқали гаплашишга қарор қилди. Тошкент телеграфига буюртма бериб, ҳафсаласи пир бўлди. Унга эртаси кун келишини айтишди. Нафиса учун бир кун бир йилдек ўтди. Эртасига уни ширинсухан алоқачи қиз юплатди.

— Икки соат сабр қилинг, синглим, бугун албатта акангиз билан гаплашасиз.

Бу сўзларни эшитган Нафиса бир энтикиб тушди, алоқачи қизга қайта-қайта миннатдорчилик билдириб, кунги залига чиқди. Бу сафар ширин ҳаёлда икки соатнинг қандай ўтганини сезмай қолди. Унинг хаёлини алоқачи қизнинг: «Нафиса Каримова бешинчи кабинетга кириш» деган кўнгиракдек овози бўлди. У телефон дастагини кўтардию акасининг таниш овозини эшитди. Ҳаяжондан энтикиб, биров ҳеч нима дея олмади. Телефондан эса акасининг «Алло, ним бу, нега жавоб бермайсиз» деган овози қайта-қайта такрорланарди. «Мен бу ажаюн, синглингиз Нафисаман...»

У акаси билан ярим соатдан кўпроқ гаплашди, онасининг хасталигини айтиб, анча гиналашиб ҳам олди. Нафиса кабинетдан чиққанда задалларнинг ҳаммаси ўчирилди. У қувончдан энтикар, кўзларидан дув-дув ёш оқарди. Ўз ҳолатидан ўнғайсиёланган қиз ташқарига чиққанда, бороздан бир даста гул ҳарид қилиб қайтди. Гулларни алоқачи қизга бераркан, унинг юзларини чўлп-чўлп ўрди. «Ҳаётингиз шу гуллардек беғубор бўлсин, олажон, шу бугундан бошлаб сиз мен учун азиз одамга айландингиз...»

Ҳақиқатан ҳам унинг қувончи оламга сиймасди.

Орадан беш кунлар ўтгач, уларнинг эшиги тақиллади. Ховли суғуриб юрган Нафиса ўқдай отилиб эшикни очди. Остонада телеграмма тутган почтачи аёл кулиб турарди. Телеграммани ўқигач, Нафиса «Ойижон!» дея бақириб юборди. Унда акаси икки кундан сўнг уйда бўлишини айтганиди. Она-бола бир-бирини қучоқлаб йиғлаб олишти. Уларига келишгач, ҳануз эшик олдида жилмайиб турган почтачи аёлга кўзларини тушиб, уни чойга таклиф қилишди. Нафиса бирпасда дастурхон тузаб, хушхабарчини меҳмон қилди. Икки кундан сўнг олам-олам қувонч билан акаси қириб келди. Гўё барча қийинчиликлар унутилгандай, овла улкан қувонч оғушида эди...

Кимдир эса у ёқда мурдани чиқармасдан «отамга сим қўчиб айтдим, келадилар», деганича кутиб ётгандир...

Биз ҳуд келган воқеанинг биттаси у. Телефон тугулмай кунда-кувора қанчадан-қанча чалқашликлар, асаб бузиш ҳолларини санаб бўлсайкин. Турмушимизда телефон зарур. Аммо ҳозиргида қаси эмас. Чунки сим қўчишдан кўра ўша ерга бо-

диси Иброҳим Холғураевни яна саволасан.

— Ўзларингизда аҳвол қандай?

— Икки посёлкада икки минг тоққали телефон ускуни сан мавжуд. Ўтган йили Қорашина посёлкасида халқаро автоматлаштирилган телефон боғламаси ўрнатилди. Лекин микозларимиздан эътирозлар бор. Айниқсан, коммутатор хизмати

Унинг акаси Ўрта, Осиев шаҳарлари бўйича қатнайдиغان самолётда иш бошлади. Нафиса ҳаётидаги энг қувончли лаҳзаларни эслаганда алоқачи қиз ва почтачи аёлни ёдга оларди. Назаридан улардан яхши инсон, бу касбдай яхши касб йўқдай. «Одамларга қувонч улашш қандай бахт!» ҳаяжон билан ўйларди Нафиса. Мана шу икки воқеа сабаб, у алоқачи бўлишга қарор қилди. Бу фикрини акасига айтгач, у Нафисани ўзи хизмат қиладиган фазогирлар алоқа бўлимига сараловчи қилиб ишга жойлаб қўйди. Бир йил ишлагач, қобилиятини кўриб, уни Тошкент политехникумига ўқишга юборишди. Ўқиндан сўнг у аввал Собир Раҳимов туманига қарашли алоқа бўлимида оддий ишчи бўлиб иш бошлади. Алоқа соҳасидаги ҳудудий ўзгариш сабаб Октябрь ва С. Раҳимов тумани алоқа бўлимлари бирлаштирилгач, у бошқиб ўринбосарлигига сайланди. Ўз касбини жоқилдан севгучи Н. Каримовани касбига садоқати, меҳнатсеварлиги, хушмуомала ва билимдонлигини инobatта олиб, орадан уч йил ўтгач, талабалар шаҳаридан 95-алоқа бўлимига бошқиб этиб сайланди.

— Ҳар сафар жўнатмаларга кўзим тушганда кўз олдимда қизалоқлик даврим гавдаланади, назаримда ҳали-ҳануз эшигимиз олдида ўша меҳрибон почтачи аёл жилмайиб тургандай туюлади. Шу боис ўз касбини севаман, уни дилдан ардоқлайман, — дейди Н. Каримова.

У оилавий томондан ҳам бахтиёр. Уч фарзанднинг меҳрибон онаси. 95-алоқа бўлими жамоаси бошқилари тўғрисида илҳи сўзлайдилар. Бу жонқуяр раҳбар билан анча узоқ суҳбатлашган бўлсанда, иш жараёнидаги қийинчиликлар ҳақида сўз очилмади. Гўёки ҳеч қандай камчилик йўқдай. Фақат мақола тайёр бўлиш арасида Нафиса опа бир нарсани айтиб қолди:

— Бизнинг алоқа бўлимишимиз биров чекероқда жойлашган. Кундалик ташвишлар билан келиб-кетувчи отахон онахонларимиз қийналишмоқда. Агар илоки бўлса...

Алоқа бўлимининг чеккада жойлашгани талабалар учун ҳам ноқулайлик туғдирмоқда. Қани эди уни ҳаммага қулай жойга қўчириш имкони бўлса. Бу таклифимиз ҳам эътиборсиз қолмас. Зеро, бу масканга не-не инсонлар умид, севги, муҳаббат дея қадам қўядилар. Муҳаббат эса инсонни азгуликка бошлайди, оламни поклайди.

Бахтиёр ХУДОИВЕРДИЕВ,
ТошДД тоғлиб

ларгам қийин. Бирови арз қилгани-қилган. Икинчисини уни эпполмай овора. Деҳқон-обод туманидаги қўп қатори ташвиш, оворагарчилик. Туман электр-алоқа боғламасида 43 киши ишлайдди. Ҳаммаси ёшлар. Аҳолининг талаб-истаклари ҳисобга олинган ҳолда иккита таксофон бепул хизмат кўрсатаётди.

Яна бир айтадиган гап бор. Кўпчилигимиз телефондан фойдаланиш маданиятини билмаймиз. Ишқимиз битдим, уни бузгимиз, сийдиргимиз келди. Деҳқонободда ҳам шу аҳвол. Айримлар уйига олиб кетади жиҳозини. Бундай тақчил бўлган жиҳозлар, сони ортгани-ортган. Шунинг учун ҳокимият билан келишилган ҳолда туман марказидаги таксофонлар қоровули бор жойда ўрнатилди. Йигирмата таксофондан сози учта қолгач, шу чорани қўллашга мажбур бўлдик-да.

Биродан бирон нима сўрайдиган замон эмас. Иқтисодий таъчиллик биров юмшагани билан кўнглимиз қаттиқ. Шундай бўлмаганида Деҳқонобод туманидаги алоқа уни қирилиш тўхтаб қолмасди. Баҳонасыям, сабабини битта. Маёлаг йўқ!

Қурбон АЛИ,
«Туркистон» ўз мухбири.

(«Туркистон» дан)

Косон туманида ҳозирги кунда беш мингта телефон ва икки мингдан ортиқ радионўқталар бир маромда ишлаб турибди. Алоқа хизматидан аҳоли бениҳоят мамнун. Бунда туман электр алоқаси боғламаси бош муҳандиси Шакар Ҳусеновнинг хизмати, айниқса, каттадир. Чунки беш муҳандис эрта-ю кеч алоқа воситаларининг бир маромда ишлашини доимий назорат қилиб боради ва ҳамкасбларига маслаҳатлар бериб туради.

1966 йили Бойғунди қишлоғидаги ўрта мактабни битирган Шакар Ҳусенов 1971 йилгача ҳозирги «Гулистон» жамоа ҳужалигининг дала ишларида фвал қатнашиб, 1971 йилдан 1973 йилгача ҳарбий хизматда бўлди. 1973 йилдан 1978 йилгача Тошкентдаги электротехника алоқа олийгоҳида тахсил кўриб, муҳандислик касбини эгаллаб қайтди.

ҲИССАСИ КАТТА

Талаб-истакларини...

Дастлабки асосий иш фаолиятини мутахассислиги бўйича 1978 йили Косон тумани алоқа бўлимида муҳандисликдан бошлаган Шакар Ҳусенов билимдонлигини, ишчанлигини, хушмуомалигини билан тезда қўнчилигининг эътиборини қозониб, одамлар оқинишга сазовор бўла бошлади. 1983 йили уни беш муҳандисликка кўтаришди. Бу вазифа ўз оқибидан катта маъсулият талаб қилишини яхши билган Шакар Ҳусенов бутун вужуди билан ишга киришди. Фақат тинимсиз меҳнат қилиш, алоқа ишларини яхшилаш билан кифояланиб қолмасдан, алоқа бўлими бошқиб Рустам Раупов билан ҳамкорликда алоқа ишида қулайликлар, янги-ча усуллар яратиб, уларни амалда қўллаш бўйича ҳам тинимсиз изланишлар олиб борди. Энг муҳими, умидли маҳаллий ёшлардан муҳандис, техник, алоқа ходимлари тайёрлашга ҳам алоҳида аҳамият берди. Бугунги кунда Шакар Ҳусенов билан бир сафда самарали меҳнат қилиб келадиган Отамурод Бобомуродов, Рашид Тиркашев, Жовли Азизов, Холиёр Азизов, Шоҳиста Аҳмедова ва бошқа ўнлаб муҳандис, техник, монтер, алоқачилар у кишини ўзларига ҳақли равишда устоз деб билдилар.

— Шаҳарлараро алоқа учун янги «К-300» маркали ускуна ўрнатганмиз, — дейди Шакар Ҳусенов. — Бу ерда етти киши хизмат қилади. Ҳаммалари малакали алоқачилар. Косондан туриб жаҳоннинг турли шаҳарлари билан боғланиш мумкин. Бунинг учун ҳамма шароит муҳайё. Халққа намунали хизмат кўрсатиш, микозларни қулайликлардан, имкониятлардан тўла баҳраманд этиш учун кеча-ю кундуз доимо хизматга шаймиз.

Нормамат ТОВА,
Қашқадарё вилояти

Қоровуллик таксофонлар

Самад даврадошларни ноқулай аҳволдан қўқаришга уринди.

— Отам уйда ўтирсалар телефон жиринглади. Олсалар йиғи-сиги эмиш:

— Дадажон, теэрқ келинг, онам ўлиб қолди...

Галнинг давомини эшитмасдан отамиз ташқарига отилибдилар. Уша кунлари онам катта акамларини эди. Тўғри келган машинани ушлаб йўлга чиққан отам дод-вой билан уйга кириб борсалар, онам ҳовли суғуриб юрганмиш...

Сўрадик, суриштирдик, телефон нотўғри тушиб қолганидан бошқа иш эмасди бу. Биз бу ёқда изтиробда, токи воқеа аниқлангунча.

риб келиш осон кечган ҳоллар кўп.

Ускуна жиҳозлар тақчиллиги ортаётгани электр-алоқа боғламаларига ҳам таъсир этаётгани маълум. Аммо алоқа масаласи ялғарилари ҳам яхши эмасди. Эътироз, норозилик ҳар қадамда учратиларди.

— Бунинг асосий сабабларидан бири кабелли алоқа хизматини ўтаб бўлгани. Замон талабига жавоб бера олмаслиги.

— Қайқа қараманг, эътироз. Алоқа хизматидан нолиш. Шикоятлар эса ўринли. Аммо унга ечим топиш осон бўлса экан.

Деҳқонобод тумани электр-алоқа боғламаси бош муҳандис

мутлоқ қўнчалашганидан «07» устидан арз қўп. Вақтида олиб бермайди, ёки эшитиш қийин.

Эътиёт қисм масаласи эса ҳамма жойдаям бир. Ички имкониятдан фойдаланиб турибмиз, аммо унияям адоғи бор.

— Бу ёғига нима қилмоқчисизлар? — Вилот давлат алоқа ишлаб чиқариш корхонасида 1994 йилда йўлдош орқали чиқадиган алоқа тизимига ўтиш режалаштирилган. Уша амалга оинса, юнгами енгиллашарди.

Шу куннинг тарозиси билан ўлчайдиган бўлсак, электр-алоқа боғламаси мутахассисларига, абонент-

Зангори экранда Кўриниш!

ДУШАНБА

9 АВГУСТ
● УЗТВ I

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 «Бугун». Аxbорот кўрсатув.
- 18.10 «Меҳнат — инқилоб муҳофазат мезони».
- 16.40 «Тошкент». Телефильм.
- 16.50 «Оламни асраш».
- 19.25 Эълонлар.
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Мустиқиллик одимлар».
- 19.55 Эълонлар.
- 20.00 Телефильм.
- 20.10 Оқшом эртаклари.
- 20.25 «Аъёнлар эстади давоми». Мусиқий кўрсатув.
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 21.30 «Мустиқиллик одимлари».
- 21.35 Ислохот ҳақида сўхбатлар.
- 21.45 В. Шекспир. «Кориолано». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
- 23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II

- 18.30 «Ассалому алайкум!» [тажрор].
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Миршорлар».
- 20.25 «Билбл кўйган ахши».
- 20.45 «Таванкал Қодиров кўйлайди». Фильм-концерт.
- 21.10 Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилди.
- 21.25 «Тақдиринг қўлигда». Бадий фильм.
- «ОРБИТА IV»
- 4.55, 8.20, 14.20, 17.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
- 5.00 «Янқулар».
- 5.45 «Тонг».
- 8.00 Янгиликлар.
- 6.25 Ёш томошбани театри. И. Турғенов. «Му-му». Ленинград Давлат академик Мания драма театрининг фильм-спектакли.
- 10.15 «Мавзу».
- 11.00 Янгиликлар.
- 11.20 «Сол».

● УЗТВ III

- 13.00 Сул спорт турлари бўйича Европа чемпионати. Сув полоси. Хотин-қизлар. Финал. Сузаш. Англиядан кўрсатилади.
- 14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
- 15.10 «Иш».
- 15.20 «Тедди Раксиннинг саргузаштлари». Кўп сериали мультфильм премьераси [Англия].
- 15.45 Н. Римский-Корсаков. Гомердан прелюдия-кантат.
- 16.00 Епископ Василий [Родзянко] билан сўхбатлар. 18 кўрсатув.
- 16.15 «Илбон кўпанда».
- 17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
- 17.25 «Мусиқий жиплар».
- 17.45 «Тол».
- 18.15 «Резонанс» студияси таништирад.
- 18.45 «Беш кўш Парюжю». Олт. серияли телевизион бадий фильм премьераси.
- 19.20 «Ўзбекистон» аxbороти 1-серия [Франция, Швейцария, Германия, Италия телекомпаниялари ҳамкорлигида яратилган].
- 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 19.55 Эълонлар.
- 20.00 Янгиликлар.
- 20.25 «Рус балетининг юлдузлари». Кўп сериали телевизион мусиқий фильм премьераси. 7-фильм.
- 21.30 «Спорт уик-энди».
- 21.45 «Янги студия» таништиради: «Дием-сейш». Танф. Фус пайтада [23.00] — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

- РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИСИ
- 7.25 Телевизион меҳнат бирмаси.
- 7.30 Ишбилармон иншлар даври.
- 8.00 Россияда бизнес.
- 8.30 Тинчлик концерти.
- 8.45 «Истеодод».

- 11.00 Янгиликлар.
- Кундузи киноэкскурс
- 11.20 Болалар учун фильм.
- «Петров ва Васечинларнинг аюноб ҳамда гаройиб саргузаштлари». 1-серия.
- 12.25 «Мовин лампаслар». Телефильм премьераси [Самара].
- 12.55 «Спрут-3». Етти сериали телевизион бадий фильм. 1-серия.

● УЗТВ II

- 14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
- 14.25 «Ишбилармон кишилар табаромаси».
- 14.40 «Ковнерас ва бозор».
- 15.10 «Ен дафтар».
- 15.15 «Тедди Раксиннинг саргузаштлари». Кўп сериали мультфильм премьераси.
- 15.40 «Иштуби». Телефильм премьераси [Витга].
- 16.00 «Надир Беким Луг».
- 16.10 «Старинейдир».
- 16.50 «Технодром».
- 17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
- 17.25 Дафтларлар «Останкино» телеканали «Хонин хузурида меҳмонда. Татаристон Республикаси Президентини Шаймаева кўрсатувини таништиради».
- 18.05 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадий фильм премьераси.
- 18.55 «Мавзу».
- 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 19.55 Эълонлар.
- 20.00 Янгиликлар.
- 20.20 «Останкино» хит-паради.
- 21.40 «Пелси» стилидаги мусиқа. Жексонлар. Америкада оғзу. Беш сериали телефильм премьераси. 2-серия.
- 22.40 Ҳужжатли фильм.
- 23.00 Янгиликлар.
- 23.40 «Рок-н-ролл ТВ».
- 00.25 «Спрут-3». Етти сериали телевизион бадий фильм. 1-серия.

● УЗТВ III

- 21.00 Туриня телевидениси. Хабарлар.
- 21.20 «Юлдузлар билан сўхбатлар».
- 21.25 Спорт кўрсатувини.
- 21.30 «Куттарчи хизмат-911».
- 22.25 Трансросэфир. «Европа-Осиё».
- 23.10 Тунги салон.

● УЗТВ I

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
- 6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 7.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 7.30 «Билбл кўйган ахши».
- 7.50 «Велосипед қочиб кетди». Мультфильм.
- 8.00 Мухтаassis маслахати.
- 8.10 Эстрада концерти.
- 8.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 9.00 «Насриддин Хўжадан». Бадий фильм.
- 10.30 «Мустиқиллик ва жаҳон тиллари».
- 11.00 «Саноатимиз одимлари».
- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 «Бугун». Аxbорот кўрсатув.
- 18.10 «Кичкинтой устакоси». 18.40 «Илбуфринг рақслари». 18.55 «Санаёт оламиди». 19.25 Эълонлар.
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Мустиқиллик одимлари».
- 19.55 Эълонлар.
- 20.00 Дунё воқеалари.
- 20.10 Оқшом эртаклари.
- 20.25 Булор Давлат филармонияси артистларининг концерти.
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 21.35 Ислохот ҳақида сўхбатлар.
- 21.45 «Хайт учун хавфли». Бадий фильм.
- 23.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II

- 18.30 «Уолт Дисней таништиради...».
- 19.20 «Хоразм». Телефильм.
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Дебюто».
- 20.10 «Бумеранг».
- 20.50 «Муз устиди». Телефильм.
- 21.20 Танго оҳанглари.
- 21.45 Эълонлар.
- 21.50 «Киноингоҳ».
- «ОРБИТА IV»
- 4.55, 14.20, 17.20, 23.35 — Кўрсатувлар тартиби.
- 5.00 Янгиликлар.
- 5.35 Эрталабки гимнастика.
- 5.45 «Тонг».
- 8.00 Янгиликлар.
- 8.20 «Тингланг, томоша қилгинг...».
- 8.40 Мультфильм.
- 8.50 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадий фильм премьераси.
- 9.25 «Исчон ва қонун».
- 10.05 «Сарик дарё». Ун сериали телевизион илмий-оммабоп фильм. 3-серия.

ЧОРШАНБА

11 АВГУСТ

- УЗТВ I
- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
- 6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 7.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 7.30 «Аралас». Ҳажий киножурнал.
- 7.40 Ер ва дийр тароналари.
- 8.00 Дунё воқеалари.
- 8.10 «Куяноқ болалар».
- 8.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
- 9.10 Болалар учун. «Оромгоҳлар қўлинда».
- 9.40 «Касбга меҳр». Тошкент номмавуал хўжалиги ва қурилиш техникуми.

- 10.10 «Уорднет» телекомпаниясининг янгилик лар и [АҚШ].
- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 «Бугун». Аxbорот кўрсатув.
- 18.10 «Илчи корхоналарининг катта истиқбол».
- 18.40 «Тақдирот ва ҳамюрлик».
- 19.10 «Пахтакорларнинг доғларб назмфалари».
- 19.25 Эълонлар.
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Мустиқиллик одимлари».
- 19.55 Эълонлар.
- 20.00 «Иштуби». Телефильм.
- 20.10 Оқшом эртаклари.
- 20.25 «Улугбек даври». Муҳаммад Тарагай Улугбек таваллудининг 600 йиллигига.
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 21.30 «Мустиқиллик одимлари».
- 21.35 Ислохот ҳақида сўхбатлар.
- 21.45 Ўзбекистон Республикаси мустиқиллигининг иккинчи йиллиги олдидан. Замонавий ўзбек халқ кўшикларининг «Анор» телевизион кўрси-танлови.
- 22.45 «Келин». Бадий фильм.
- 24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II

- 18.00 «Шухрат Йўлдошев иккун эстади». Телефильм.
- 19.05 «Спринг».
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 20.35 В. Моцарт. «Сехрли найна». А. Навоий номида Ўзбек Давлат академик опера ва балет Катта театрида. Масвум очилмиши.
- 21.45 «Севги афсонаси». Бадий фильм. 1-2-сериялар.

● УЗТВ III

- 18.00 «Шухрат Йўлдошев иккун эстади». Телефильм.
- 19.05 «Спринг».
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Тошкент: шаҳар юмушлари».
- 20.35 В. Моцарт. «Сехрли найна». А. Навоий номида Ўзбек Давлат академик опера ва балет Катта театрида. Масвум очилмиши.
- 21.45 «Севги афсонаси». Бадий фильм. 1-2-сериялар.

● УЗТВ I

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
- 6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 7.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 7.30 Қўшқ ва яллар.
- 7.50 Шифонор маслахати.
- 8.00 «Дайда тўннинг қайтши». Мультфильм.
- 8.10 «Танбур». Телефильм.
- 8.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 9.00 Иштубот саҳнафаларида [рус тилида].
- 9.10 Болалар учун фильм. «Қуяноқ воқеалар».
- 10.35 «Уорднет» телекомпаниясининг янгилик лар и [АҚШ].
- 10.50 Футбол. «Пахтакор-79». Хотира туринири. Финал. Репортаж.
- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 «Бугун». Аxbорот кўрсатув.
- 18.10 Болалар учун. «Табият алфбоси».
- 18.45 «Ешлик» студияси. «Бағолоғат бешиди».
- 19.25 Эълонлар.
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Мустиқиллик одимлари».
- 19.55 Эълонлар.
- 20.00 «Улоқ». Телефильм.
- 20.10 Оқшом эртаклари.
- 20.25 Абдулхай Каримов кўйлайди.
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 21.30 «Мустиқиллик одимлари».
- 21.35 Ислохот ҳақида сўхбатлар.
- 21.45 Ўзбекистон Республикаси мустиқиллигининг иккинчи йиллиги олдидан. «Қўнғанда Ватан». Тошкент шаҳар Мирзо Улугбек туманидан тайёрланган кўрсатув.
- 22.45 «Оқунгли кишилар». Бадий фильм.
- 00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II

- 18.30 Болалар учун. «Табасум».
- 19.05 «Шарқ лирикаси».
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 Лаҳза.
- 20.00 «Тошкент оқшомлари».
- 21.15 Эълонлар.
- 21.45 «Киноингоҳ».
- «ОРБИТА IV»
- 4.55, 14.20, 17.20, 20.20, 23.35 — Кўрсатувлар тартиби.
- 5.00 Янгиликлар.
- 5.35 Эрталабки гимнастика.
- 5.45 «Тонг».
- 8.00 Янгиликлар.
- 8.20 Жаҳон халқлари ижоди. Хиндистон санъати.
- 8.50 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадий фильм премьераси.
- 9.35 «Бойқий қўбш». Славянчада кўрсатилади [Украина].
- 10.05 «Сарик дарё». Ун сериали телевизион илмий-оммабоп фильм. 5-серия.
- 11.00 Янгиликлар.
- 12.55 «Спрут-3». Етти сериали телевизион бадий фильм. 3-серия.

● УЗТВ III

- 21.00 Туриня телевидениси. Хабарлар.
- 21.20 «Юлдузлар билан сўхбатлар».
- 21.25 «Ватаним меннинг». Державин уйи.
- 22.00 Трансросэфир. «Қандай яшасангиз, Уфа!».
- 22.45 «Тунги доғони».
- 23.10 «Тунгиланг, томоша қилгинг...».
- 8.40 Мультфильм.
- 8.50 «Оддий Мария». Кўп сериали телевизион бадий фильм премьераси.
- 9.25 «Исчон ва қонун».
- 10.05 «Сарик дарё». Ун сериали телевизион илмий-оммабоп фильм. 3-серия.

- «ДУБЛЬ IV»
- РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИСИ
- 14.50 «Услоб».
- 15.20 Трансросэфир. «Узоқ Шар».
- 16.05 «Илчи Русламова. Зое негган беш йил». 2-кўрсатув (тажрор).
- 17.00 — 18.40
- ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИСИ
- 18.40 Хонаки экиран. «Санта-Барбара». Кўп сериали бадий телефильм премьераси. 204-серия.
- 19.30 «Сиз яратган Бог». 20.05 «Бизнес ва сибасат».
- 21.00 Туриня телевидениси. Хабарлар.
- 21.20 «Юлдузлар билан сўхбатлар».
- 21.25 «Исчон» хузурида.
- 21.35 «Калонда эътинод билан...».
- 22.50 Смоленскда авангардчи Дусторчи илчи ансамбли кўйлайди. 12.05 — Ботир Бекмуровнинг концерти. 12.35 Гуларча Бўбона ва Шариф Султонов кўйлайди. 13.05 — Дусторчи ансамбли кўйлайди. 13.35 — Фотима Токтоналиева кўйлайди. 14.05 — Санъат устаси концерти. 14.35 — Ортиқча Имомхалиев кўйлайди. 15.05 — «Дар афсона».
- 17.05 — Бекмуров Дустурдорчи кўйлайди. 18.05 — Уш виллоят хонадалари концерти. 18.35 — Шоирлар Азим Сулейманов ва Тоҳир Рахмонов шеърлари билан айтаётган кўйишлари.

● УЗТВ I

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
- 6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 7.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 7.30 Қўшқ ва яллар.
- 7.50 Шифонор маслахати.
- 8.00 «Дайда тўннинг қайтши». Мультфильм.
- 8.10 «Танбур». Телефильм.
- 8.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 9.00 Иштубот саҳнафаларида [рус тилида].
- 9.10 Болалар учун фильм. «Қуяноқ воқеалар».
- 10.35 «Уорднет» телекомпаниясининг янгилик лар и [АҚШ].
- 10.50 Футбол. «Пахтакор-79». Хотира туринири. Финал. Репортаж.
- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 «Бугун». Аxbорот кўрсатув.
- 18.10 Болалар учун. «Табият алфбоси».
- 18.45 «Ешлик» студияси. «Бағолоғат бешиди».
- 19.25 Эълонлар.
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Мустиқиллик одимлари».
- 19.55 Эълонлар.
- 20.00 «Улоқ». Телефильм.
- 20.10 Оқшом эртаклари.
- 20.25 Абдулхай Каримов кўйлайди.
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 21.30 «Мустиқиллик одимлари».
- 21.35 Ислохот ҳақида сўхбатлар.
- 21.45 Ўзбекистон Республикаси мустиқиллигининг иккинчи йиллиги олдидан. «Қўнғанда Ватан». Тошкент шаҳар Мирзо Улугбек туманидан тайёрланган кўрсатув.
- 22.45 «Оқунгли кишилар». Бадий фильм.
- 00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

ПАЙШАНБА

12 АВГУСТ

- УЗТВ I
- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
- 6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 7.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 7.30 Қўшқ ва яллар.
- 7.50 Шифонор маслахати.
- 8.00 «Дайда тўннинг қайтши». Мультфильм.
- 8.10 «Танбур». Телефильм.
- 8.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 9.00 Иштубот саҳнафаларида [рус тилида].
- 9.10 Болалар учун фильм. «Қуяноқ воқеалар».
- 10.35 «Уорднет» телекомпаниясининг янгилик лар и [АҚШ].
- 10.50 Футбол. «Пахтакор-79». Хотира туринири. Финал. Репортаж.
- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 «Бугун». Аxbорот кўрсатув.
- 18.10 Болалар учун. «Табият алфбоси».
- 18.45 «Ешлик» студияси. «Бағолоғат бешиди».
- 19.25 Эълонлар.
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Мустиқиллик одимлари».
- 19.55 Эълонлар.
- 20.00 «Улоқ». Телефильм.
- 20.10 Оқшом эртаклари.
- 20.25 Абдулхай Каримов кўйлайди.
- 20.55 Эълонлар.
- 21.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 21.30 «Мустиқиллик одимлари».
- 21.35 Ислохот ҳақида сўхбатлар.
- 21.45 Ўзбекистон Республикаси мустиқиллигининг иккинчи йиллиги олдидан. «Қўнғанда Ватан». Тошкент шаҳар Мирзо Улугбек туманидан тайёрланган кўрсатув.
- 22.45 «Оқунгли кишилар». Бадий фильм.
- 00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II

- 18.00 «Шухрат Йўлдошев иккун эстади». Телефильм.
- 19.05 «Спринг».
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Тошкент: шаҳар юмушлари».
- 20.35 В. Моцарт. «Сехрли найна». А. Навоий номида Ўзбек Давлат академик опера ва балет Катта театрида. Масвум очилмиши.
- 21.45 «Севги афсонаси». Бадий фильм. 1-2-сериялар.

● УЗТВ III

- 18.00 «Шухрат Йўлдошев иккун эстади». Телефильм.
- 19.05 «Спринг».
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Тошкент: шаҳар юмушлари».
- 20.35 В. Моцарт. «Сехрли найна». А. Навоий номида Ўзбек Давлат академик опера ва балет Катта театрида. Масвум очилмиши.
- 21.45 «Севги афсонаси». Бадий фильм. 1-2-сериялар.

● УЗТВ I

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
- 6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 7.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 7.30 «Аралас». Ҳажий киножурнал.
- 7.40 Ер ва дийр тароналари.
- 8.00 Дунё воқеалари.
- 8.10 «Куяноқ болалар».
- 8.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
- 9.10 Болалар учун. «Оромгоҳлар қўлинда».
- 9.40 «Касбга меҳр». Тошкент номмавуал хўжалиги ва қурилиш техникуми.

- 10.05 — Маҳмудов Абдулқошиқ кўйлайди. 10.35 — Чогу оҳанглари. 11.05 — Алиянов концерт. 11.35 — Пилиши илчи ансамбли кўйлайди. 12.35 — Самовол Болтабонов концерти. 13.05 — «Тановир» ансамбли хонадалари кўйлайди. 13.35 — Баходир Бакиров кўйлайди. 14.05 — «Кўнғанда Ватан» ансамбли кўйлайди. 14.35 — «Эстрада кўйишлари» 17.35 — Каромат Аҳмедова ва Баходир Аҳмедов концерти. 18.05 — Узоқ классик ашуалари. 18.35 — Улоқ бастакорларининг кўйишлари.

● УЗТВ II

- 14.55, 14.20, 20.20, 23.35 — Кўрсатувлар тартиби.
- 5.00 Янгиликлар.
- 5.35 Эрталабки гимнастика.
- 5.45 «Тонг».
- 8.00 Янгиликлар.
- 8.20 Эртан хузурида меҳмонда. «Таш улашувчи». Телевизион бадий фильм.
- 10.10 «Саҳбатчилар клуби» [сурдо таржимаси билан, тажрор].
- 10.50 «Шезрият альбоми» Осип Мандельштам.
- 11.00 Янгиликлар.
- 11.20 «Филча». Қўнғорқ Катта театри фильм-спектаклининг премьераси [Санкт-Петербург, «Панорама» студияси].
- 12.25 «Колумб ва Леонардо». Ҳужжатли фильм премьераси [«Экран», «Чексфильм», Италия].
- 12.55 «Турмуш иккун чикирлар». Бадий телесериал. 5 ва 10-сериялар.
- 14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
- 14.25 «Бридинг».
- 14.50 «Бизнес-илас».
- 15.05 «Хайвонот оламиди». Режиссёр А. Энгуриди фильмлари. «Риқик-Тикки-Тавик».
- 16.20 «Бизнинг мусиқий клуб».
- 17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
- 17.20 Дафтларлар «Останкино» телеканали «Рус қайининг ноғдаси» кўрсатувини таништиради.
- 17.45 «Исчон ва қонун».
- 18.15 «Вагон-03».
- 18.45 «Муҳимзалилар майдони».
- 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 19.55 Эълонлар.
- 20.00 Янгиликлар.
- 20.25 «Хафтаининг машхур кишиси».
- 20.40 «Детективлар клубида».
- 20.50 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 21.40 «Телевидение: бугун ва эртага».
- 22.35 «Максим».
- 23.00 Янгиликлар.
- «ВИД» таништиради: «Аво-шоу».
- 23.25 «X» программаси.
- 23.50 «Мен деврил машхурман».

● УЗТВ III

- 18.00 «Шухрат Йўлдошев иккун эстади». Телефильм.
- 19.05 «Спринг».
- 19.30 «Ўзбекистон» аxbороти [рус тилида].
- 19.50 «Тошкент: шаҳар юмушлари».
- 20.35 В. Моцарт. «Сехрли найна». А. Навоий номида Ўзбек Давлат академик опера ва балет Катта театрида. Масвум очилмиши.
- 21.45 «Севги афсонаси». Бадий фильм. 1-2-сериялар.

● УЗТВ I

- 6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
- 6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
- 7.00 «Ўзбекистон» аxbороти.
- 7.30 Қўшқ ва яллар.
- 7.50 Шифонор маслахати.
- 8.00 «Дайда тўннинг қайтши».

Ризоуддин ибн ФАХРУДДИН

«ЖАВОМЕЪ—УЛ—КАЛИМ» ШАРҲИДАН

Бисмиллоҳи-ар-раҳмон-ар-раҳим.

Шарҳ халқлари, хусусан, мусулмон халқлари минг йиллар давомида Қуръони карим ва Ҳадиси шариф асосидаги шариат қондаларига амал қилиб, бу қондалар иқтисодий ва маънавий турмушда фаровонликка олиб келишни билар эдилар. Афсуски, қатағонлик ва турғулиқ йилларида иқтисодий ва маънавий ҳаётнинг кўпчилик соҳаларида шариат қондалари оёқости қилинди, натижада онлави ҳаёт, фарзандлар тарбиясига путур етди. Тўй-маросимлар ва аза-маърақаларда ноҳақлик ва исрофгарчиликларга йўл қўйилди, булар жамият ҳаётига салбий таъсир кўрсатди.

Жамиятимиз турли гуноҳлардан покланиб, ўзини қайта англаётган ҳозирги пайтда ана шу унутилаёзган энгил чашмалардан баҳра олиш зўрурати туғилмоқда. Қуръон ва Ҳадисдаги энг яхши ҳикоятлар тўпланган «Жавомеъ-ул-Калим» асарига ислом олим Ризоуддин ибн Фахруддин ёзган шарҳлар мусулмонлар оламига машҳурдир.

Ибдаъ би нафис ка фатасоддақ алай-ҳафани фадола шайъун фа-ли-аҳли-ка.

Фа-ни фадола ан аҳлика шайъун фа-ли-зи қоробатика.

Фа-ни фадола анзи қоробатика шайъун фаҳаказ ва ҳаказ (Саҳиҳи Муслим, 1 ж. 274 с. Сувани Нисбий 1 ж. 353 с.)

Ҳадиси шариф: «Энг аввал ўз сарфларинг ва харajatларингни тамом қил, ортганини оила аҳли ва фарзандларинг ҳоҷатларига сарф эт. Ундан ортса қариндош-уруғларинг ва яқинларингга сарфла. Войлигинг бўлганда маънавий ушбу равишда садақа ва сарф эт». (Садақа — сидқи-дилдан чиқариб бериладиган моддий, маънавий, ақлий ва жисмоний ёрдами англатади).

Мол ва бойлиқни сақлаш ва сарфлаш тўғрисидаги Расулulloҳ тарафидан ўрғатилган ушбу қоида энг мувофиқ усулдир.

Ўзи камбағал, болалари оч бўлган ҳолда, қўлига тушган бойлиқни бошқаларга сарф этмак ёки болаларнинг пешона тери билан топишган риқзларини фақат бир офарин эшитмоқ ва ёки саҳий номини олмақ учун четга сарфламоқ аҳмоқликдир. Ушундай кишиларга ўз

вазифаси — бурчи бўла туриб, жаниб-тусаниб юриш, хотин ва болаларини безатириш, ортинча жаҳозлар сотиб олиш, тўп-тўп одам йиғиб меҳмоннавозлик қилиш, маишатбозлик қилиб юрган одамлар ҳам кирадилар. Уларнинг бу қилаётган ишлари тadbирсизлик ва ушбу Ҳадиси шариф таълим этган усулнинг тексирисига амал қилмоқликдир.

Энг аввал ўз нафақангга сарф эт деган сўзни, энг аввал ўз нафсингни, виждонингни бурчдан, масъулиятдан халос эт деб тушунмоқ керак.

Ўзининг ҳоҷатларига ва хотин-болаларига сарф қилмоқликни ҳам Расулulloҳ «Садақа» деб атаганлар.

Бу гапда уммат учун жузда улуг бир марҳамат ва суюнч бор.

Мана шу ҳадисда кўрсатилган қоида билан ўз молларини сарф қилувчи кишилар садақа берувчилар жумласига кирадилар ва шу садақа берганлик савобига мурасас бўлажак.

«Абришув ва-башширув ман варо-қум анна-ҳу ман шаҳида ан-«Ла Илла-л-Лоҳу» содиқан би-ҳа даҳола-л-Жанната» (Ибн

Ханбал муснади, 4-ж., 402-с.).

Таржумаси:

«Ушшуд бўлинг, ортингиздагиларни ҳам хушнуд этингиз: Оллоҳи таоло ҳазратларини илҳос билан тавҳид этувчи (ёлғиз деб билувчи) киши, агарда шу тавҳиди узринда — ёлғиз деб билувчи эътиқоди асосида вафот этса, жаннат аълога киражакдир».

Ҳақиқий тавҳид Оллоҳи таолони улуҳиятда — илоҳликда ҳамда Улуҳият хоссаларида ширкдан пок-муназаҳ деб билимоқ ва ибодатни фақат унинг ўзигагина қўлаб ва унинг ўзидангина қўриқиб, ундан бошқасига таванкул этмай (ўзини топширмай), Раббим Оллоҳ деб тавҳид этувдан иборатдир (раб — мураббий, эга).

Расулulloҳ бандаларга шундай «тавҳид-ваҳдоният»ни таълим бердилар. Оллоҳи-таолонинг китоблари ушбу тавҳид бирла амр қилди. Нуҳ ва Солеҳ, Худ ва Шўъбайб ҳамда бошқа Расуллар ўз қавмларига:

«Уйбудо-л-лоҳа Ма-ла-қум мин Илоҳин гайру-ҳу» — (ёлғиз Оллоҳнинг ўзига ибодат ва қўллуқ қилинг, чунки сиз учун ундан бошқа илоҳ йўқ) деб ўз қавмларига талқин қилдилар.

Расулulloҳ ҳазратлари эса: «Умир-ту ан уқотила-наса ҳатта якудув» **«Ла илла-ҳа илла-л Лоҳу. «Фа-иза қолув-ҳа асоув миний ди-маҳаҳум ва амвола-ҳум илла-би-ҳаққи-ҳа ва ҳисобу-ҳум-Алла-л-Лоҳ».** (Жомеъ ат-Термизий, 2 ж., 84 с.).

Маъноси:

«Нисонлар «Оллоҳдан бошқа илоҳ йўқ» деб эътиқод қилмагунча улар билан курашиб — жанг қилишга буюрилдим. Агар одамлар

бу сўзни эътиқод билан айтсалар, қон (жон) ва молларини (шариат ҳукмида) сақлаб қолурлар. Уларнинг ҳисоб-китоби Оллоҳнинг ўзига ҳавола», деб ушбу тавҳиднинг асос эканлигини баён этди.

Расулulloҳ ҳазратларининг бутун ижтиҳоди «тавҳид»ни холис ва тажрид этув (поклаш, тозалаш)дан иборат бўлди, ҳатто «Ширк»нинг ўзинигина эмас, балки унинг зарна (восита)ларини ҳам йўқотиш учун ҳаракат қилди. Шунинг учун, маъжусийларнинг қўёшга ибодат қиладиган вақтларида аҳли исломнинг намоз ўқиши маън қилинди, бу эса «ширк» зарбасини кесиб, томирлари билан йўқотиш учун эди. Ушбуга қўра мусулмонлар Оллоҳи таолондан бошқалар: фаришталарини ва ё инсонларни, жин ва шайтонларни, ва ё анбё ва авлидаларни, ким бўлмасин, улар яшрини ва ошқора ишларни билсалар, дилларига маълум бўлиб турсалар, хасталиқларини артсалар, ифбол (омад) ва ибодол (қўлдан кетиш), ҳидоят ва умуман бандаларнинг қўчлари етмайдиган моддалар ҳақида каромат тариқи билан мадад берсалар, нидо ва дуо қилувчиларнинг ёрдамларига етишсалар Оллоҳи таолога эмас, маъжусларга эътиқод этсалар, ушбу ўринда улар «тавҳид»ни қабул қилиб-қилмай, «Ла илоҳа илла-л лоҳу», — ширкга шаҳодат бермаган бўладилар.

Бандаларнинг қудратлари етмайдиган нарсаларни ёлғиз Оллоҳи таолонинггина сўзлар, қийинчилик ва зорикиб қолган нарсалардан қўтилиш учун ёлғиз Оллоҳнинг ўзингизга илтижо қилиниши лозимдир. Ҳақиқий «тавҳид» ва «Ла-илоҳа илла-л-лоҳу» билан бирга содиқ ва холис шаҳодат берувчи шундан иборат. Бўлмаса қуруқ тил билан ўқилиб, амал вақтида бошқача ҳаракат қилиш маъносиз ва риёкорликдир.

Расулulloҳ ушбу ҳадисни қавми тарафидан элчи бўлиб келувчи Абу Мусо ал-Ашарий билан унинг ҳамроҳларига сўзлаган эдилар. «Ортингиздагиларни ҳам хушнуд этинг» дейилишидан маънаси, «Қавмингизга қайтиб бориб, ушбу хабарни етказинг», — деган сўздир.

Ҳадис Абу Мусо ал-Ашарийга айтилган ва унинг қавми ҳақида сўзланган бўлса-да, бутун уммат учун умумий эканлигига шубҳа йўқ.

Нашрга тайёрловчи
Маҳкам МАҲМУД

ИСТЕЪДОДЛАР МАҲОРАТИГА ИМТИҲОН

Ўзбекистон Республикасини мустақиллиги куни олдиндан жойларда турли иқтисодий танловлар ҳам уюштирилмоқда. Истеъдодли ёшлар иқтисодий қамолотига қаратилган кўриклар ҳам ўзига хос маҳорат синови ваазифасини ўтайди.

Улугбек номидаги республика иқтидорли ёшлар жамоғармаси йўли билан амалга оширилаётган «Ижод қил, излан, истеъдодлар» деб аталган танлов ҳам катта ҳозирлик билан бўлилаётган. «Ўзбекистоннинг кашф қил», «Ўзбекистоннинг кўз қорачиғидай асрал», «Ўзбекистоннинг мадҳ эти» каби шiorлар остида уюштирилаётган бу жиғдий имтиҳонда ёшларнинг техника ва бадий ижодкорлиги ёрқин намён бўлади. Бундан ташқари тиббий даволаш ишлари билан боғлиқ мавзуларда изланишларга қўл урилади, аҳолининг экологик ҳавфсизлиги, атроф-муҳитнинг софлиги учун курашга доир мавзуларда ёшларнинг иқтидорлари намён бўлади.

Бу танлов улуг олим ва аллома Мирзо Улугбек таваллудининг 600 йиллигига тайёргарлик куришининг бир босқичи сифатида ҳам эътиборни ўзига тортади. Голиблардан бир неча киши Улугбек номидаги жамоғарма маблағи ҳисобида чет эл сафарига бўлади.

БИОЛОГИК СОАТЛАР

Польша олимлари инсоннинг бир кеча-кундуз давомидаги биологик ҳолатини аниқлаш юзасидан қизиқ кузатув ўтказдилар. Уларнинг маълумоти бўйича, одамнинг жисмоний фаолияти кундуз соат 8 дан 11 гача ва 16 дан 18 гача энг юқори даражада бўлиб, соат 13 дан 15 гача пасаяди.

Кечаю-кундуз муддати иккига бўлинади — биологик эрта (соат 3 дан 15 гача) ва биологик кеч (соат 15 дан 3 гача). Мускулларнинг кучи кечкурун ортади. Бу ортин 8—9 фозга гача боради. Олимлар бу ўзгаришни узунликка сакраш воситасида текширадилар.

Бир спортчининг ўн 16 дан 18 гача ўтказилган машқда 11 дан 13 гача ўтказиладиган машқдангиз қараганда анча юқори натижага эришади. Шунингдек, натижалар баландликка сакраш, 100 метрга югуриш ва ядро юритиш каби спортнинг бошқа турларида ҳам тасдиқланди.

Булардан шундай хулоса келиб чиқадики, мактабларнинг дарс жадвалини тузишда жисмоний тарбия фани соат 11 гача ва соат 16 дан кейинги дарс соатларига қўйилиши, спорт секцияларининг машғулотларини ва турли спорт мусобақаларини 16 дан 18 гача ўтказиш мақсадга мувофиқдир.

А. АЛИЕВ тайёрлаган

• Туйғулар

ЖАВОБСИЗ САВОЛЛАР

Мен яна мактуб йўллапман, азизим! Сен бундан қандай тушунасан — билмадим. Сени қанчалар куттишимни, сени қанчалар қаттиқ севишимни билсанг эди. Балки ҳаётингга яна масҳара қилайти бу қиз деган фикр келгандир!

Йўқ, асло! Ундай бўлиши мумкин эмас. Агар билсанг, икки кўнглини бир-бири билан боғлаб турувчи сирли ришталари бўлиши керак. Ҳа, шундай бўлиши керак.

Кўнларнинг бирида «Мен сени қанчалик севад эдим, ишонар эдим», деб қолдинг. Тўғри, яхши кўрар эдинг. Мен ҳам сени тушунишга, қадрлашга ҳаракат қилдим. Лекин севаман дея рашк-алам ўтида ёниб, менга таҳдид қилдинг. Нега? Нега ўзингдан бездириб қўйдинг? Тақ-

дир, умр савдоси мураккаблигини энди-энди англаётгандайман. Бахт аталмиш орзу-армонга қачон етишиш мумкин? Қачон? Қай йўсинда? Афсуски, бу саволларга жавоб йўқ!

БОЛАЛИК

Деразадан кўчага боқсанг нималардир ҳаётингга келаверади. Ҳаёт қишлоқда ҳам, шаҳарда ҳам бир хил кечаркан. Лекин баърибир она қишлоғингга етмайди-да. Машиналар бир-бирини қўлаб ўтаётганини эслаб, юрагим оранқани.

Болалик... шунчалик тез ўтиб кетдингми сен? Ҳеч ишонгим келмайди. Сен ҳақингда қанча шеърлар, дostonлар ёзса ҳам камлиқ қилар. Ким ҳам болалигининг шўх-шаъни онларига қайтгиси келмайди.

Сен ҳасратли, айни пайтда сурурли дунёсан!

Мавжуда ПУЛКАНОВА

Ҳаёллар огушида...

Сураткаш Р. АЛБЕКОВ.

Бир бор экан, бир йўқ экан, совуқ тушганда учиб келаётган, вақтинча кўчиб кетаётган ола қарғалар бор экан, қора — қарғалар бор экан. Қарғалар қағиллар экан, қорлар мўл ёғиллар экан. Қарғалар қағилламаса, қорлар мўл ёғилмаса, болаларга маза бўлмас экан.

Ола қарғалар ҳам, қора қарғалар ҳам соддаю камтар экан, ниманики топса, ўшани кемтир экан. Топмаса сабр қилар экан, ўйлаб-ўйлаб, ўзича тadbир қилар экан. Уларнинг орасида ҳаммасидан кўра ёшроқ ёш бўлганда ҳам анча бебошроқ бир қора қарға бор экан. Ундан ҳамма қариндош-уруғлари, қариндош-уруғларининг кичиғу улуглари безор экан. Нега десангиз, ўша ёш қора қарға ўтакетган дангасаю ош, таю гўдайган экан. Бойчаларга ўхшаб далаю даштда учиб-қўниб, овқат излаш ўрнига бировларнинг овтидагини тортиб олиб, еб қўяр экан-да, кейин бийдай далада қаққайиб турган асим туп ёлғиз ёнғоқ дарахтининг учига қўниб олиб, ўнганга оро бериб, сиргини йилтиратиб ўтирар экан. У доим дала четидagi катта йўлга тикилгани-тикилган экан. Чунки ўша йўлдан ҳар замонда чиройли отлар кўшилган, роса жасатилган антиқа араваларда бошдан-оёқ тиллаю марваридлар билан безанган подшоҳ қизи — гўзал малика ўзининг канизаклари билан бирга ўтиб қолар экан. Такасаланган ёш қора қарға бу тантанали манзарани ҳам ҳавас билан, ҳам ҳафсала билан томоша қилишни яхши кўрар экан. Шундай пайтларда гўзал маликанинг араваси тепасида гир-гир айланиб, уни узоқ-узоқларга ча

кузатиб борар экан. Қора қаргани гўзал маликанинг ҳусни жамолдо бе-закларигина эмас, балки ҳафсала билан безатилган аравасининг тўрт томонига осиб қўйилган тўртта олтин қабас қизиқтирар экан. Антика ноз-неъматлар — пис-таю бодому дон-дунлар билан гўлатилган ўша олтин қабасларнинг ҳар биридagi иккитадан санкизта катта-кичик оппоқ қўшлар ёш қора қарганинг ҳавасини кел-

жойи — ёнғоқ дарахтига қўнибди. Бошини даноти остига яшириб олиб, узоқ вақтгача хаёл суриб қолиб-ди. «Қанақа қилиб оқ кийим топсам экан?» деб ўйлабди у. Ҳайла-ўйлаб, охири бир қарорга келибди: «Тондим», дебди у ўзинга ўзи. — Шаҳарга бораман. У ерда ҳамма нарса топилади. Зора омадим юрчиш қол-са...»

У шундай деб бошини қано-ти остидан чиқариб, бун-

шунасанми? — деб сўрабди ёш қора қарға.

— Мадрасада ўқиб юрган-имда қўшларнинг тилини ўрганиб олганман, — дебди россом. — Гапиравер, тушу-наман.

— Жуда соғ, — дебди чақирилмаган меҳмон. — Менга ёрдам беродмайсан-ми?

— Қўлимдан келса жоним билан ёрдам бераман, — дебди мезбон. — Мен

либ олиб келасан?», деб сўрамабди ҳам. Фақат мийи-гида кулибдию ишга кири-шибди: қаргани бошдан оёқ оққа бўйиб, таниб бўлмайдиган қилиб қўйибди.

Ана энди қарганинг хурсандлигини кўрсангиз. Ахир у қора қаргадан оқ қаргага айланиб, ниятига етадиган бўлибди-да!

У учиб-қўниб, учиб-қўниб, ўша ҳувиллаган даладаги қуртаклари бўртиб, барг чи-қарай деб турган ёлғиз ёнғоқ дарахтининг учига қўниб олибди. Бир кун ўтибди, икки кун ўтибди, уч кун ўтиб-ди, гўзал маликанинг чиройли аравалари кўринмабди. Ниҳоят тўртинчи кун аравалар қўнғирроқчаларини жиринглашиб, тантана билан ўта бошлабди. Оқ қарға ўқ-дай учиб бориб энг чиройли аравага қўнибди-да, гўзал маликанинг оёқларига сур-кала бошлабди. Гўзал мали-ка уни қўлига олиб, силаб-сыйлаб, аркалабди.

— Мана энди сен ҳам бизнинг саройимизда олтин қабасда яшайсан, — дебди кулиб.

Унинг бу гапидан хурсанд бўлган «оқ қарға» яйраб-яйраб ишшайибди.

У ўша кундан бошлаб шоҳ саройида олтин қабасда яшай бошлабди. Гўзал малика ҳар кун унга турли-туман мазаги овқатлар берадиган бўлибди. «Оқ қар-ға», олтин қабасда яшашга жуда-жуда ўрганиб кетибди. Шундай ўрганибдими, ўзи-нинг аввалги ҳаётини — озодликда ўтган қора кун-ларини сира-сир соғинмас экан. У ўзининг ўтмишини тамомла унутиб юборибди. Доим «ҳақиқий ҳаёт шун-доқ бўлиши керак» — деб ўйлар эмиш у.

Буни қаранг, шунақа қар-га ҳам бўлар экан, а?..

Азиз АБДУРАЗЗОҚ

ОҚ ҚАРҒА

• (Эртak) •

тирар экан. «Қани энди мен ҳам олтин қабасда яшасам, гўзал маликанинг қўлидан ош ошасам...», деб ўйлар экан ёш қора қарға.

Бир кун у таванкал қилиб ўша аравага қўнибди-да, гўзал маликанинг оёқла-ринга суйкала бошлабди. Гўзал малика аялди қиз бўлса керак, қора қаргани қўлига олиб, силаб-сыйлаб, бирозги-на аркалабди.

— Мақсадингни тушу-ндим, шўрлик қарганина, — дебди у. — Афсуски, қора экансан. Агар оқ бўлганин-да сен ҳам бизнинг шоҳона саройимизда олтин қабасда яшардинг.

Ёш қарға гўзал малика-нинг гапларига тушунибди-да, маънос ҳолда ланангаб учиб кетибди. Учиб-учиб бориб, яна ўзининг қадрдон

доқ атрофга қараса, кеч ки-риб, қоронғи тушиб қолган экан.

«Ҳа, майли, эртага азон-лаб туриб, нонушта ҳам қил-май шаҳарга учаман», деб ўйлабди ёш қора қарға.

Эртаси эрталаб шаҳарга учибди. Пасту баланд гиж-гиж иморатлари тору кенг кўчалар устида айланиб-ай-ланиб, охири кутчадексинга, бир ҳовлининг айвонига расм чицаётган узун соқол-лик кишига қўзи тушибди. «Шу ерда бир гап бор», — деб ўйлабди-да, қанотларини йиғиб, пастга шўнғиб, ҳов-лининг саҳнига қўнибди. Узун соқоллик киши бир зумгина ишидан тўхтаб, ча-қирилмаган меҳмонга тики-либ қолибди.

— Мен гапирсам, сен ту-

хаммага яхшилик қилишни яхши кўраман.

— Қўлингдан келади, — дебди қарға. — Бу жуда осон иш: мени оққа бўйиб қў-ймайсанми?

Уй эгаси бу гапдан ҳай-рон бўлса ҳам сабабини сў-рамабди.

— Рост айтдинг, осон иш экан, — дебди россом. — Ле-нин хизмат ҳақиғига нима бе-расан? — деб сўрабди ҳазил оҳангиди.

Қарға бу ҳақда бош қо-тирмаган экан. Шунинг учун ҳайрон бўлиб, бироз ўйла-ниб қолибди. Кейин:

— Бир тилла бераман, — дебди. — Фақат толганимда бераман. Уни сенга подшо-нинг саройидан олиб кела-ман.

Россом киши «қанақа қи-

Отахоилар гурунги.

Суратнаш С. МАҲКАМОВ

• Кашифётлар тарихидан

ДОНГ ТАРАТГАН

ҚИШЛОҚ

ва тақсимлашнинг янги ти-зини, ишлатишга яроқли ди-наможашна.

Бу ерда қурилган кички-на марказий станция жа-ҳонда ялқ бор бутун бир

қишлоқни электр нури бил-лан чарогон қилди. Улуғ кашифётчи Томас Эдисон биринчи бўлиб ясаган электр-овоз Мейло-Парк атрофи-ни айланиб чиққан.

нима қилмасан? Мишка билан ўйнайсанми? Бу... Мишканинг ёши нечада? Уч ёшдами?»...

«Бўри»нинг «Қизил шап-кача» билан ортиқча па-чаканилашиб ўтиргиси келма-ди. Иккита «кабелчи уста-лар» бир зарб билан эшикни бузиб бичибди. Аэмо улар

Маълумки, биринчи чўг-лама лампочкани рус олмини А. Лодигин 1872 йилда яса-ган. Олим Т. Эдисоннинг катта хизмати шундаки, у Лодигин яратган янгиликни такомиллаштириб, электр токи билан ёритишнинг амалга ошириш мумкин бўл-ган тизимини вужудга кел-тирди. Бунинг учун у ўз хо-диждилар билан бирга кечани кеча, кундузини кундуз демай, ниҳоятда оғир меҳнати эва-зига лампочка ичиди барқа-роқ вакуум ҳосил қилишга эришди.

ичкарида қўриқиб-қалтираб турган ука, сингилни кў-ришмади. Мишка лақабдан бўрибосар ит бир ҳамлада-ёқ қароқчиларни тинчти-ди. Шовқини эшитган кў-ни-қўшилар югуриб келиш-ди. Милиция ходимлари ҳо-зир бўлибди.

«ОДОБНОМА» ДАН ҚЎЛЛАНМАЛАР

Умумтаълими мактаб-ларида «Одобнома» дарслари жорий этилгач, шу қизи-қарли фандан қатор дарс-лик ва қўлланмалар яра-тишга киришилди. Бу му-ҳим маърифий аҳамиятга эга бўлган жиддий вази-фани Ўзбекистон халқ таъ-лими вазирилик республи-ка ўқув-методика маркази-нинг тарбия бўлими ўз зиммасига олди.

Истиқболни ўйлаб режа-лар тузилди. «Одобнома» дарслик ва қўлланмалари-ни ёзиш учун катта ҳаёт тажрибасига эга бўлган мо-ҳир педагоглар жалб этил-ди.

Дастлаб ўнинчи синфлар учун «Одобнома» дарслари режаси ва дастури тузил-ди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ таълими хо-дими Т. Қурбонов эса ўзи-

нинг кўп йиллик педагогик тажрибасига асосланиб «Одобнома» қўлланмасини ёзди.

Бу йил ҳам ана шу соҳа-даги излавишлар яхши са-мара берди. Мактаблар-нинг 10—11-синфлари учун «Ҳаёт ва турмуш одоби» дастури юзага келди. Ма-кур дастур кўп нуسخада чоп этилиб, республика мактабларига тарқатилди.

Бошланғич синфларда «Одобнома» дарсларини кенг йўлга қўйиш тadbирлари кўрилди. Ана шу жиддий излавиш натижаси ўлароқ 1—4-синфлар учун «Одоб сабоқлари» дастури яратил-ди. Шунингдек, 5—9-синф-ларга мўлжалланган «Одоб-нома» дастурига ҳам эга бўлибди.

А. АЛИЕВ

Фан ва техникада, умум-ан, турмушда муҳим янги-лик саналувчи нарсалар дастлаб Мейло-Паркда яра-тилган. (Мейло-Парк деган кишлоқ Нью-Йоркдан 20 чақирим наридаги темир йўл станциясининг ёнига-сида жойлашган). Мана улар: телефон микрофони, фонограф (товуш, сўз, му-сиқа кабиларни ёзиб олиб, сўнгра уларни эшиттириб берадиган аппарат), электр чўгланма лампочкаси, янги-ча ёритиш тизими, электр энергияси ишлаб чиқариш

ЁМОННИНГ ЖАЗОСИ

Эшик қўнғироғи жири-н-лади. Нотаниш эркек ово-н эшитилди: «Очинг, биз набебли телекўрсатув ус-таларимиз». Қўзалоқ ойиси нотанишларга эшикни оч-

ма деб тайинлаган эди. Эшик ортидагилар жонла-ниб қолибди: «Ойинг қа-ерда? Ишдами? Отанг ҳам йўқми? Бобонг билан бу-винг ҳам йўқми? Хўш, ўзинг

«Хабар» газетаси жа-моатчилик кенгаши аъзоси, «Чўлпон» нашриёти ди-ректору Нурали Қобул (Холбўта)га отаси Холбўта Қобуловни

ҚОБУЛОВНИНГ вафот этганлиги муносаба-ти билан жамов номидан чуқур таъзия нэхор этади.

«Хабар» газетаси жамо-атчилик кенгаши аъзоси, Гафур Гулом номидagi адабиёт ва санъат наш-риёти директори Бобоҳон Шариповга отаси

Мўхаммад Шариф Мўхаммад Амни

ЎПЛИНИНГ вафот этганлиги муносаба-ти билан жамов номидан чуқур таъзия нэхор қилади.

КАДРИНИ БИЛГАН УСТОЗ

Таниқли болалар шоири Аввар Обиджон янги чиққан китобига шундай дастхат ёзади: «Болаларнинг биринчи номерли шоири Ҳамза Имомбердиевга ижодий ютуқлар тилаб...»

Шоигрд бундай дастхатдан ҳам гурурланиб, ҳам ҳайратланиб, ботиниб-ботинмай аста сўрайди:

— Устоз, мен биринчи номерли шоир бўлсам, унда Сиз нечанчисиз?

Устоз пинак бўлмай, дарҳол жавоб қилади:

— Буюкларнинг номери бўлмайди!

МАХФИЙ ГАП

Мирполат Мирзо Дўрмонда ижод қилаётган кунларнинг бирида зериниб, гурунлашиб учун Исоқ Уктамовнинг хонасига чиқади. Шоир Мирзо Кенжабек билан ниманидир қизғин муҳокама қилаётган отахон нуқулай бўлсада, ташрифнинг бемарид эканлигини айтади:

— Мирполат, кечирасиз, Мирзо билан махфийроқ гапимиз бор эди...

Шоир кутулмаган эътироздан мутлақо ўзини йўқотмайди:

— Жуда яхши-да. Шу ерда гапласизларми ёки

ЎФАКДУШУК ХУРЖУНИ

ташқарига чиқасизларми? Бейхтёр ҳамма кулиб юборади. Кўнгилларида заррача губор қолмайди. **КЎРМАГАННИНГ КЎРГАНИ** Ёзувчилар уюшмаси рас-

ҳовлиқиб, нуқул «Да! Да!» дейишдан нарига ўтмайди.

Ҳазилининг қизғин кейинроқ чиқади. Эртаси кун шоирнинг ўзи Ҳамол акага телефон қилиб, мақтанади: — Кеча Америка прези-

қатгий амал қилар, мутлақо чой ичмас, гўшт емас, ҳафтада бир-икки кун оч юрар, айрим оdatларини бошқа ёзувчиларга (жумладан, камминага) ҳам «юқтирган» эди. Бир кун гурунгда кимдир сўраб қолди.

— Исоқ ака, наҳотки мол гўштини ҳам еб бўлмаса? Духтирлар мол гўшти қўниқига нисбатан фойдалироқ дейишди-ку!

— Мол гўштини еса бўлади,— деди Исоқ ака салмоқ билан,— фақат уни қийма қилиб ёки яхшилаб қайнатиб истеъмол қилиш керак.

Шунда Мирполат қўлини маънодор ҳаволатиб, ўзича масалага аниқлик киритди.

— Дарвоқе, унутманг: молнинг чап оёғидан кесиб олинган гўшт бўлиши керак! **Ш. ОТАБЕК**

ДЎРМОН ҲАНГОМАЛАРИ

си Ҳамол Камол бир шоирнинг амалдор бўлганини эшитиб, тегажоқлик қилгиси келади. Хўжумат телефони орқали унга қўнғироқ қилиб, инглиз тилида гапирга бошлайди. Шоири тушмагур

денти Клинтоннинг шахсан ўзлари менга телефон қилиб, табриқлади!

МАСЛАҲАТ Ёшига нисбатан анча тегиш, бардам кўринадиган Исоқ Уктамов парҳезга

ШИНАВАНДА СИГИР

• Воқеий ҳажвия •

Ишдан кечроқ қайтсам, хотиним доимо кўчага чиқиб, йўлимга кўз тикиб турарди.

— Тезроқ келсангизчи, Гайрат ака, сигирни соға олмаяман, ашуланганини бошланг.

Ажабо, сигир соғишга ашулангани нима дахли бор деб ҳайрон бўлгандирсиз. Э, сиз сўраманг, мен айтмай, сигир соғишга ашулангани дахли жуда катта эди ўша пайтда. Нима демоқчи эканлигини ҳалиям тушунадигиз, аниқ билиб турибман. Келинг, яхши бўлиб ўтган ажойиб воқеани батафсил айтиб бера қолай.

...Анча йиллардан бери оилам сигирдан ёлчимайдиган денг. Унсини сотиб оламан—сут бермайди, бундсини оламан—қисир чиқади, ана бирини оламан—тепадиган қўлиқ чиқаради. Бу ҳолат маликан муҳтарамизнинг жонига тегдими: «Ҳаммасини олиб боринг, сотиб келинг!»— деб фармон бердилар. Қатор қилб Ҳаммасини пулладим.

Бир кун сигирдан ёлчимаётганимизни эшитган акам бир бузоқ етаклаб келиб қолдилар.

— Ол, ука, сизларга шу бузоқни шундай бердим. Зоти яхши, асил. Яхшилаб парвардиш қилинглр, бир сигир бўлсинки...

Хуллас, акажонимга офаринлар айтиб, бузоқни меҳр билан боқа бошладим. Вақти

келгач, бузоқ сигир бўлиб, илк бор болалади. Ҳаммамизнинг бошимиз осмонга етди. Айниқса биттагина бўлса ҳам ўнтага таятидиган шўх қизчамнинг суянганини айтмай-сизми.

Хотиним қўлига сатилсин олиб, илк бор сигирни соғиш учун оғилхонага кириб кетди. Бир пайт оғилдан сатилнинг жаранглаши-ю, хотинимнинг дод-бояи эшитилди. Оёғини қўлимга олиб оғилга югурдим.

— Қуриб кетсин, қуриб кетсин, бу ҳам тепадиган чиқди,— деди хотиним кўзига ёш олиб.

— Узинг ношудсан, сатилин бу ёққа ол,— дедим хотинбойга зарда билан ва сатилин олиб, астагина ёш сигирнамнинг олинини ушладим. Шу пайт сигир зарб билан сатилини тепиб юборди. Фиронимиз осмонга чиқди. Шарт-та бориб, қўшним, молни яхши биладиган Амажонни чаққириб пулладим.

— Давай, тўртала оёғини акам боғлаймиз,— деди қўшним.— Қани, қимирлаб кўрсин-чи!

Сигирнинг тўрт оёғини қисиб боғлаб, итариб юборган эдик, тўп этиб ерга йиқилди. Қани энди соғиб бўлса. Оёғини жон ҳолатда қимирлатиб, бўкира бошладим.

— Олиб бориб сот,— деди Амажон томдан тараша туш-

гандай,— бўлмайди бу сигирнинг ҳам.

Ҳафсаламиз пир бўлди. Қўшним чиқиб кетгач, калламга бир фикр келиб қолди. Сигирга қўшиқ айтиб бермоқчи бўлдим. Яхши қўшиқ тошни ҳам эртади-да!

Оқурнинг бир четига ўтириб олиб, хотинимга секин шивирладим.

— Мен қўшиқ айтаман, сен секин соғиб кўр-чи.— Сигирнинг бошини, қулоғини яхшилаб силадимда, ўзим яхши кўрган ашуламини бошладим: **Самарқандга борсам мен агар, Улуғбекни кўрмай қайтмайман.**

У қон йиғлаб турар хар саҳар.

Мен дардимни кимга айтаман... Хотиним сигирни соға бошлади. Мен зақ билан ашула айттардим. Қарангки, сигир тепмедим...

Шу-шу эрталаб, кечкурун мен сигирнинг қулоғига ашула айтиб турадиган, янгангиз сигирни соғиб оладиган бўлди. Ишдан кечроқ борсам, ҳалиги юқорида айтганимдай, янгангиз кўчага чиқиб, мени кутиб турарди.

Бир кун сигирга бошқа ашулани айтдим:

Мен кетганда анча ёш эдинг,

Бобон қизим,

гўллар эркаси. Мана бугун ойдек тўлибсан, Юрагимнинг сен арзандаси.

Соғинганим, бунча уялдинг, Юзинг бўлди худди нақш олма, Узоқлардан келдим сенин деб, Кел гўзалим, энди уялма.

Шу пайт сигир яна сатилини тепиб юборди. Хотиним эса жон ҳолатда бақирди: — Самарқандни айтинг, Самарқандни!

Яна иккиқ сигирга олдинги ашуламини айтиб, тинчитдим.

Ойлар, йиллар ўтаверди. Оқурга ўтириб олиб, қўшиқ айтиш ҳам ҳиқилдоғимга келди. Базан кечаси уйга келсам, сигир соғиқсиз қолиб кетарди.

Яқинда бор-е дедимда, шинаванда сигирни боласи билан қўшиб сотиб юбордим. Яна сигирсиз қолдим.

Кунни кеча аҳолиимизни тушунган меҳрибон қўшним Амажон ўзининг сигирини бизга берди. Ювонш, мулоким деб мақтади. Арзонроқ нарҳда сотиб олдим. Лекин сигир жуда ҳам хунук. Калласи чўзалоқ, кўзи олайиб кетган, бунинг устига кал, шох йўқ. Шундай бўлса ҳам бўғоз. Эрта-индин болалайди.

Кўнглим хижил. Ишқилб яхши чиксинда. Хунук бўлса ҳам тепмаса, ашула айттир-маса бўлгани.

Абдулқошим АБДУРАҲМОНОВ

МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги

Бош муҳаррир: Шодмон ОТАБЕК
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Шухрат ЖАББОР
Анатолий КУДИНОВ
Мирполат МИРЗО
Тоҳир РАҲИМОВ
Ислом УСМОНОВ
(бош муҳаррир ўринбосари)
Ёқубжон ХУЖАМБЕРДИЕВ
Бобохон ШАРИПОВ

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ: Бўриной АҲМЕДОВ
Воҳид АЪЗАМОВ
Билол АМИНОВ
Шохруҳ АҚБАРОВ
Саидмахмуд АҚБАРОВ
Меҳмонқул ИСЛОМҚУЛОВ
Жамол КАМОЛ
Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ
Сафар ОСТОНОВ
Нурали ҚОБУЛ

MANZILIMIZ: 700000, Toshkent-35, A. Tolstoy kўchasi, 1.
TELEFONIMIZ: 32-36-42, 32-35-29, 44-29-09.
INDEKS: 64600
ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

Муҳарриратта келган қўл-ёзмалар (2 оралиқда, 5 бетдан ошмаслини лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди. Мақолалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар зиммасидадир.

Рўйхатга олиш № 000011.
Буюртма № Г — 511.
25910 нусхада чоп этилди.

Офсет усулида босилди.
Формати А-3, ҳажми 2 босма табоқ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг маҳкамасининг Ишлар Бошқармаси хузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.
1 2 3 4 5 6

БОЛАЛИ УЙДА ҒИЙБАТ ЙЎҚ

Асилбек сивф раҳбарига деди: — Кубикларни еб бўлмайди-ку! * * *

— Агар мен математикадан «беш» олсам, отам менга минг сўм ваъда қилди. — Сенянг «беш» олишинга сираям кўзим етмайди.

— Агар ўша пулни икковимиз бўлишиб олсан-чи? * * *

Анорага туғилган кунда отаси совға келтирди. Қизалоқ совгани очди-ю ҳафсаласи пир бўлди.

— Ҳа, қизим, кубиклар сенга ёқмадими?

— Кубикларни еб бўлмайди-ку! * * *

— Дада, у ёққа нимада борамиз? * * *

— Пиёда борамиз, ўғлим. — «Пиё» деган машинадами? * * *

— Хайрулло, идишдаги мураббони ким ялади? * * *

— Қўшнимизнинг мушуги. — Унда нега юзингда мураббо юзи турибди? * * *

— Мушукдан ортгани роф бўлмасин, деб еб қўйдим-да.

Изоҳнинг ҳолати йўқ. Мусаввир Р. ЭГАМБЕРДИЕВ